

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus V. De Magistris, & ne aliquid exigatur &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

1. Sic elocare ipsas Ecclesias est quidem Simonia, at sine pœna.

1. Sciendum, præsentem Titulum, uti & sequentem, esse per modum Appendicis adjectos præcedenti; quia in iis elocari vices spiritualis ministerii, aut Ecclesias pro annua pensione pecuniaria; & pro licentia docendi, aliquid temporale exigi prohibetur tanquam Simoniacum, adeoque in his duobus titulis duas Simonia species specialiter reprobari, quarum una est vera, altera verò tantum quoad speciem Simonia est. Per vices, vi hujus Rubricæ, non concedendas pro pecunia intelligitur jurisdictio vel potestas spiritualis, cura animarum, regimen Ecclesiasticum, aut alia administratio, Prælaturis, Dignitatibus, Officiis, vel Beneficiis Ecclesiasticis annexa: per annum censum verò pensio temporalis, maxime pecuniaria, singulis annis propterea solvenda.

2. Dico 1. Prælati & officiales Ecclesiastici, aut alii beneficiati, qui vices suas, seu exercitium jurisdictionis vel potestatis aut administrationis Ecclesiasticæ, uti est dispensatio, consecratio Ecclesiæ &c. Vicariatum, Decanatum &c. pro annua pensione elocant, committunt Simoniam, ut clarum est, & habetur c. 1. 2. 3. h. t. atque sic puniendi sunt per sententiam: tam dans quam accipiens excludatur ab Ecclesia, in cujus contumeliam res data & accepta est: dans pecuniam pro officio &c. illud sic obtentum amittat, conferens autem conferendi potestatem: dans pecuniam removeatur ab Clero, conferens autem, licet Episcopus sit, distinctione Canonica percellatur, h. e. vel deponatur, vel suspendatur ad tempus pro qualitate delicti. c. 38. de Sim. c. 1. c. 2. h. t.

3. Oppones 1. Solent defacto Episcopi Vicariis Generalibus, qui illorum vices obeunt in administranda jurisdictione spirituali, constituere annuum salarium in pecuniis consistens: ergo 2. In materia Simonia æquiparantur dare & remittere aliquid spirituale pro temporali & vicilim c. 15. de Sim. Sed licitum est Episcopo remittere exercitium jurisdictionis spiritualis pro annua pensione, scilicet eximendo Ecclesiam vel Monasterium aliâ suæ jurisdictioni subiectum c. 6. de Relig. Dom. 3. ad 1. Constituunt salarium non per modum pretii pro administranda jurisdictione spirituali, sed per modum stipendii ad sustentationem Vicariorum, conformiter c. 30. § qui verò. de præb. Ad 2. Pensio illa non accipitur vel datur tanquam pretium vel æstimatio jurisdictionis remissæ, vel exemptionis concessæ, sed in recognitionem præteritæ subjectionis & in signum concessæ libertatis.

Dico 2. Ecclesias ipsas concedere sub annuo censu vel pensione, ut v. g. alii pro libitu ibi celebrare possint, prohibitum quidem est tanquam Simoniacum, at sine pœna in jure statuta. 2. elocare autem fructus Ecclesiarum pro annua pensione ad breve

tempus non est prohibitum. Pars 1. sumitur ex Rubrica hujus Tituli. Pars 2. ex textu c. 4. seu fin. eod. quia fructus sunt tantum temporale quid. Nihilominus tamen & herum, qui pertinent ad Ecclesias, elocatio pro pensione ultra triennium prohibita est in Extrav. Ambrosia int. comm. de Reb. Ecl. alien. vi autem Juris Antiqui, & modernæ consuetudinis ultra novennium. Clerici autem beneficiati ad dies vitæ ejusmodi elocationem fructuum suorum beneficiarum permissam esse, alibi dixisse me memini, videlicet ad Tir. 18. lib. 3. n. 1.

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

SUMMARIUM.

1. 2. Quid veniat per Magistros, Doctores, Licentiatos, Baccalaureos. Qua sint insignia Doctoralia.
3. Doctores alii Academici, alii Bullati. A quibus creentur.
4. De qua re hic potissimum quaratur.
5. Promovendi ad Doctoratum ad quid obligentur.
6. Qua sint privilegia Doctorum.
7. An iis gaudeant etiam Bullati, & Licentiatii.
8. Præbenda Theologalis capax est etiam Canonica.
9. Illicitum, at non Simoniacum est, aliquid exigere pro licentia docendi.
10. 11. Pro actuali tamen doctore, Consilio &c. etiam ex Theologia, per se & regulariter nec illicitum est.

Sciendum 1. Magistros, sic dictos, ut ait glossa, quod sint majores in statione, sicut Minister, quod minor, denominatur, in genere salutari omnes cujuscunque disciplinae Præceptores. l. 57. ff. de V. S. Hujusmodi Magistros, quibus incumbat onus docendum Clericos tum alios Scholares & Juvenes, non solum in Theologia, Sacra Pagina, & Cura animarum, sed etiam in Jure Canonico, Philosophia, & Liberalibus Artibus, imò & Grammatica Facultate, per quam veniunt Studia Humaniora cum Dialectica, & quidem gratis, constitui voluere Summi Pontifices & Concilia. Sic ordinavit Concilium Lateran. sub Alexandro III. anno 1102. & sub Innoc. III. anno 1216. uti refertur in c. 1. & 4. h. t. ut in qualibet Ecclesia Cathedrali (& si facultates permitterent, etiam in Collegiata) Magister, seu Professor idoneus, à Prælato cum Capituli saltem consilio eligendus, constituatur, qui Clericos, & alios pro posse erudiret Grammaticæ præceptis, in Metropolitana verò præter hunc etiam Theologus, seu Lector aut Professor Theologiæ, qui Sacerdotes & alios in Sacra Pagina doceret, ac in iis præferim informaret, quæ ad Curam animarum spectant. Tandem verò S. S. c. 1. de res. insuper addidit, ut non solum in qualibet Ecclesia Metropolitana

tana, sed etiam in Cathedrali, imò & Collegiata existente in aliquo insigni oppido, ubi numerofus fuerit Clericus, dicto modo constituitur Theologus, qui simul sit Canonicus talis Ecclesiæ (& alias *Scholasticus* vel *Schola Magister* nuncupatur) vel saltem Grammaticus, si reddituum tenuitas Theologum non permitteret. Ne autem his Magistris, si gratis docere jubeantur, decissent alimenta, voverunt dicta Concilia, ut ipsis provideatur de Præbenda integra proxime vacatura, vel alio modo. Præterea Trid. s. 23. c. 18. de Res. pro instruendis Adolescentibus voluit in qualibet Metropolitana & Cathedrali Ecclesia erigi Seminarium &c. Verum defacto, sicut in plerisque Ecclesiis mansit quidem adhuc titulus & Præbenda *Scholastici*, munus verò docendi exercetur ab aliis in Academicis & Gymnasiis, quæ magnò numero tum à Sæcularibus, tum Ecclesiasticis Principibus sunt erecta, ita Episcopos non videtur amplius stringere dispositio Tridentini circa erectionem Seminariorum; eò quòd ipsius intentioni, quæ fuit, ne Ecclesiis desint idonei ad sacras functiones ritè obeundas Ministri, per dictas publicas scholas abundè satisfiat.

2. Sc. 2. Magistros pressius acceptos idem sonare, atque Doctores, qui nempe in aliqua scientia supremam lauream vel ultimum gradum consecuti sunt per insignium Doctoralium præfationem, quæ sunt *liber, epomis, birretum, annulus, torques, amplexus, cathedra*, & apud Theologos etiam *sax ardens*; quæ suis non carent mytheris. Olim soli supremo Theologiae gradu insignes vocabantur Magistri, hodie verò Philosophi tantum, quamvis & isti quandoque Doctores appellentur ac sint, sicut hoc nomine omnes alii, nempe tam ex Theologica, quam Juridica & Medica Facultate laureati, honorantur & gloriantur. Doctoribus proximi sunt *Licentiatii*, quibus nimirum prævio examine rigorofo velut dignis repertis *licentia* seu potestas petendi atque capeffendi, si velint, supremam in aliqua scientia lauream & Doctoratus insignia attributa est. Licentiatii inferiores sunt *Baccalaures* (sic dicti vel à bacca lauri, seu frondibus lauri baccatis & frugiferis, eò quòd tales spem fructus præbeant, & quòd aliquando promerituri sint lauream coronam, quæ olim in promotione Magistrorum vel Doctorum solebat imponi, ut testis est Mendo; vel à Gallica voce *Bachelier*, ut vult Besold. & Dufresne, quæ militem tyronem, aut inferioris ordinis nobilem denotat) quo nomine appellantur illi, qui primum sui profectus in aliqua scientia testimonium publicum, publice vel privatim datum, atque hoc ipso primum ac infimum gradum consecuti sunt. In Universitatibus Germaniæ apud Juristas & Medicos non solet conferri, saltem hodie, Baccalaureatus, licet antehac fuerit in usu in nostra Facultate Juridica Ingolstadtensi.

Sc. 3. Magistros seu Doctores creari vel in Universitate aliqua, & isti appellantur *Academici*, vel Rescripto Principis, aut à Comite Palatino, vel alio ad conferendam dignitatem Doctoralem specialiter privilegiato à summa Majestate per aliquod diploma vel bullam, atque isti dicuntur *Bullati*, & à multis contemnuntur, velut bullæ doctrinæ vacuæ, meròque vento inflatæ. Sed & inter hos aliqui laudem suam & æstimationem promerentur, qui nimirum non sine rigorofo, id est, serio examine de ipsorum moribus & doctrina prius exantlato, dignique reperti, titulum & gradum Doctoralem adepti sunt: alii, qui sine ullo, vel saltem serio scientiæ, quæ fundamentum est omnis Gradus litterarii, experimento promoti sunt, non immeritò parvi vel nihili æstimantur cum S. Pio V. qui in *Constit. Quamvis*, eodem noluit gaudere ullâ prerogativâ in ordine ad Dignitates & Beneficia Ecclesiastica, quæ gaudent alii Doctores, idque conformiter Tridentino sess. 22. c. 2. de Res. Summis Principibus, Superiorem in territorio suo non recognoscentibus, competere facultatem creandi Doctores, & quibus volunt, decernendi vel conferendi honores litterarios, sicut honores alios & privilegia, pro suo tamen foro, extra controversiam est. Sic Papa potest creare Doctores ex SS. Theologia & Jure Canonico, sive per se ipsum hos honores decernendo vel conferendo, uti Pius IV. Fridericum Staphilum, illustre decus Universitatis Ingolstadtensis (quod hæc & aliæ Universitates, eò quòd uxoratus fuerit, facere recusabant) Doctorem ex S. Theologia & Jure Canonico renuntiavit, impositò per Archiepiscopum Salisburgensem ejus capiti rubrò pileò: sive per Comites sacri Palatii, vel alios, quibus hoc privilegium indulget, uti indulgit Rectori Collegii Romani Soc. JESU, & Rectori Collegii Germanici Romæ, ac aliis. Imperator autem ex Jurisprudentia Civili & Arte Medica honores Doctorales conferre potest vel per se ipsum, uti compluribus solenni ritu contulit Lotharius II. Civilium studiorum restaurator, teste Mendo de *Jure Acad. lib. 1. n. 360.* vel per Comites Palatinos aut alios, quibus id indulget. Certum quoque est, nec illos, qui nomine Principum ex speciali privilegio, nec eos, qui in Universitatibus conferunt gradus Doctorales, vel alios inferiores, iisdem gradibus insignes esse debere & præditos, ut partim demonstrat praxis Universitatum, Bononiensis, Parisiensis, Salmanticensis, ubi Promotores ferè sunt tantum SS. Theologiæ, aut SS. Canonum Doctores, & nostræ Ingolstadtensis, ubi nuper ex utroque Jure creavit Doctores P. Professor SS. Canonum, qui non utriusque, sed Sacri duntaxat Juris Doctor est, & omnes Licentiatos, etiam Facultatis Juridicæ ac Medicæ renuntiat Pro-Cancellarius, qui tantum ex S. Theologia Gradum habet Doctoralem; partim evincit ratio; quia Candidatis, à sua Facultate com-

mum Doctorum suffragio jam antecederet approbatus, à Promotore solum traduntur insignia Doctoralia nomine Facultatis, penes quam est potestas promovendi. Quisquis autem promoverit aut ad promotionem concurrerit, videat, ne indignos promoveat, & tales, quos ex male feriatis Jurium studiosis perstrinxit Satyricus apud Mendo *de Jure Acad.* q. 15. in hunc modum:

In Institutis comparo vos brutis;
In Digestis nihil potestis;
In Codice scitis modice;
In Novellis comparamini asellis.
Et tamen creamini Doctores;
O tempora! ô mores!

4 Sc. 4. Veniendo propius ad principale punctum præsentis Rubricæ, dubium moveri posse, an Simoniacum sit, vel saltem illicitum, petere aliquid temporale aut pecuniam pro licentia docendi alicui concessa vel concedenda, præsertim pro licentia docendi Theologiam aut Jus Canonicum, quæ studia sunt ordinata ad augendum DEI cultum, Fidem Catholicam stabilendam, morèsque fidelium bene formandos, adeoque ad finem supernaturalem & salutem æternam: aut pro actuali traditione scientiarum, maxime Theologicæ, & Jurisprudentiæ sacræ, vel instructione Ascetica, Concionibus, Catechesi &c. aut pro Consilio, præsertim Theologico vel Canonico.

5 Dico 1. Promovendi ad Doctoratum debent prius examinari de sua scientia & eruditione, quæ saltem sit sufficiens, si non eminens, si de ea non aliunde scitis constet. 2. edere Professionem fidei apud Catholicos juxta formam Concilii Trident. & Constit. Pii IV. quæ incipit *Injunctum*, & post Concil. Trid. ponitur: alias promotio est nulla. 3. jurare, quod quoad sumptus nolint excedere taxam trium millium Turonensium argenteorum, seu, ut glossam in *Clem. 2. h. r.* explicat P. Schmalzgrueber, ducentorum & quinquaginta aureorum (nisi consuetudo aliud habeat) sicut observatur in nostra Universitate apud Facultatem Theologicam, Juridicam, & Medicam, quando creantur Licentiat ex his Facultatibus. Pars 1. habetur l. 7. C. de Profess. & Medic. lib. 10. & Bulla *In Eminent.* Sixti IV. qua anno 1477. confirmavit nostram Universitatem. Pars 2. ex *declarat. Cardd.* apud Galemart ad Concil. Trid. sess. 25. c. 2. de ref. Pars 3. ex *Clem. cit.* Ubi tamen Doctores excipiunt casum, quo esset promovendus vir valde excellentis conditionis & statûs sublimioris. Requiritur præterea in plerisque Academicis iusti natales; quamvis cum spuris & illegitimis, si honeste vivant, facile dispensetur.

6 Dico 2. Doctoribus Theologiæ, Juris, & Medicinæ varia competunt privilegia. Videlicet 1. sunt verè Nobiles, ac Nobilium gaudent privilegiis, & insignibus. per l. 7. C. de postul. c. 28. de Prob. Resess. Imper. de an-

no 1577. tit. 11. & 12. ita ut possint gerere catenas aureas, annulos, & uti casside & pertâ in insignibus, Wappen mit offnem Helm: item eligi in Capitulares cum Nobilibus in Ecclesiis Cathedralibus, nisi per consuetudinem vel statutum excludantur. Utrum verò Doctoralis Nobilitas Militari & ex sanguine traduce congenita præferenda sit, antiqua est controversia, quam in multis locis pro posteriore deciderit usus. 2. Constituuntur in dignitate, exempti à conditione plebeja. per *Clem. cit.* & c. 3. h. r. 3. Speciali præ cæteris honore & reverentia sunt colendi. per l. 2. & 3. C. de offi. dñor. *jud.* Unde propter æs alienum in carcerem mitti non possunt, ut inferunt Doctores, & injuria ipsis illata censetur esse atrox. Neque testimonii vel juramenti causâ ad tribunal evocari debent, sed examinari & jurare domi suæ coram Actuario. per l. 15. ff. de *rejur.* 4. Eximuntur à muneribus tam rebus quam personalibus. l. 6. & fin. C. de Profess. & Medic. scilicet ab onere hospitandi milites, & collectarum tempore belli, nisi nempe necessitas publica, quæ legem non habet, aliud postulet: neque tenentur ad vestigia & gabellas, quando libros vel res alias transferunt ad locum Studiorum vel habitationis suæ. *Auth. Habita C. ne filius pro parte.* 5. Habent pro se præsumptionem non tantum insignis scientiæ, sed etiam virtutis & innocentia speciallem, ac propterea præ aliis promovendi ad officia & dignitates. per c. 7. de Elect. c. 28. de Prob. quare, si Doctor agat testem, prævalet alteri testi non-Doctori. per c. 23. de Testib. ut observant multi. 7. Si delinquant, mitius puniendi sunt, quam plebeji, neque pœnâ, quæ habetur pro magno ignominiosa, uti sunt triremes, fustigatio, suspensum &c. afficiendi, sed gladio, si delictum mereatur ultimum supplicium, truncandi capite. per c. fin. de pen. l. 9. §. 11. ff. eod. & l. 5. C. Ex quib. caus. infam. irrog. Præterea, uti communiter notant ex l. 1. ff. de custod. reor. si sint suspecti de capitali crimine, potius constringi arresto domi suæ vel in alio loco privato, quam in publico carcere detineri debent, neque, uti inferunt ex l. 4. C. ad Jul. Majest. torture subijci, nisi in criminibus exceptis. Hac & similia privilegia à fortiori competunt Doctoribus, qui simul in Universitate aliqua sunt Professores publici, imò adhuc alia, quæ ex Mendo & aliis refert P. Schmalzgrueber h. r. à n. 10. Quæ inter Professori Theologiæ &c. c. 4. h. r. in fine & Trid. sess. 1. c. 1. de reform. in fine concessum est, ut docendi causa absens integros fructus Præbendarum & Beneficiorum suorum percipere possit: imò & Distributiones quotidianas pro illis diebus, & Distributiones quotidianas pro illis diebus, ubi habet præbendam. gl. v. integrè ad c. 32. de Prob.

Quæres, an privilegia Doctorum etiam gaudeant Doctores Bullati? 2. & Licentiat? &c. ad 1. gaudent illi, qui prævio examine ab Academicis vel aliis Doctoribus

prius fuerunt approbati tanquam digni, non verò alii, sic non approbati: sumitur ex Trid. s. 22. c. 2. de Ref. & Constit. Quamvis. S. Pii V. ac ex Ord. Cam. p. 1. tit. 3. & 13. Ubi etiam nota, quoad præcedentiam, seclusâ consuetudine, statuto aut privilegio contrariò, vel excellentiori munere unius, aut meritis, primum locum deberi Doctoribus Theologiæ, tum Juris, & ultimos ex his esse Medicos. Item Doctoribus competere præcedentiam præ Licentiatibus: Doctoribus in eadem Facultate, qui prius sunt promoti: qui simul in duplici Facultate habent gradum Doctoralem, v. g. ex Theologia & Jure Canonico, præ aliis, qui tantum ex sola Theologia: item Doctoribus utriusque Juris præ aliis, qui sunt Juris Canonici tantum. Ita communis. §. ad 2. cum P. Wieltner h. n. 18. & aliis multis: Licentiatibus regulariter gaudent in favorabilibus; quia ratio concessorum privilegiorum fuit excellentia doctrinæ (cujus publicum testimonium æquè habent Licentiatibus, post prævium examen declarati digni pro consequendis Doctoratibus insignibus, nec pro Doctoratu ulterius examinandi, saltem ex necessitate) non verò solennitas inaugurationis: in odiosis autem non veniunt nomine Doctorum, sicubi forte isti ab aliquo officio v. g. excluderentur. Dixi, regulariter, nisi nempe consuetudo aliud habeat, vel Jus aut statutum expresse requirat Doctoratum, uti Jus Canonicum requirit ad aperiendas & exequendas litteras Apostolicas, & aliqui Canonici vi statuti Capitularis. Ordinariè autem ad beneficia, Canonicatus, officia, & dignitates, quæ conferuntur Doctoribus, etiam apti sunt Licentiatibus.

8 Dico 3. Præbendæ Theologalis, seu Canonicatus (quem Concilia Lateranense & Tridentinum conferri volunt Theologo, seu Clerico docenti Theologiam, S. Scripturam, & ad curam animarum pertinentiam) etiam Canonista capax est. Pignatelli to. 1. consult. 147. cum communi ex repetitis S. Congreg. Cardinalium responsis, & ex ratione, quia SS. Canones DEO inspirante editi & ex Scripturis sacris, quas interpretantur, desumpti non minus, ac Theologia, serviunt ad mores tum Clericorum tum fidelium bene formandos, curamque animarum tam in interno quam externo foro ritè instituendam, qui fuit finis dictorum Conciliorum, ut ostendunt Pign. lo. cit. & Melchior Canus in locis Theol. lib. 8. c. 6. 7. qui propterea cum Sylvestro Jus Canonicum partem esse Theologiæ dicunt, imò Theologiam Præcticam appellant.

9 Dico 4. Illicitum 2. Non tamen Simoniacum est, pro licentia docendi, seu tradendi scientias, etiam sacras Theologiæ & Juris Canonici, exigere vel accipere pecuniam. Communissima quoad utramque partem. Prior sumitur ex Rubrica hujus Tituli, & subjuncto textu in c. 1. 2. & 3. Sapi enim sortitiem exigere pretium pro munere & licen-

tia docendi, quam utilitas publica gratis dari, & idoneos viros ad docendum potius invitari muneribus postulat, quam arceri exactionibus. Imò juxta Schambogen h. r. n. 1. & alios hujusmodi exactio continet etiam injustitiam, eò quod tendat in gravamen iniquum tam docentium quam discipulorum. Certè c. 2. cit. pretium pro licentia docendi promissum remitti, solum verò restitui potest. Posterior ex hoc argumento; quia docere scientias, etiam sacras (uti statim ostendemus) nihil est spirituale, consequenter nec licentia docendi easdem; neque pro illa pretium exigere prohibetur à Jure Canonico intuitu Religionis, & ut Simoniacum, sed tantum intuitu decentiæ naturalis, vel forte etiam Justitiæ.

Oppones 1. Licentia docendi scientias sacras, Theologiam nempe & Jus Canonicum, supponit & provenit à potestate jurisdictionis spiritualis: sed vendere actum jurisdictionis spiritualis, vel aliquid ab ea dependens, est Simoniacum: ergo. 2. In Universitatibus passim aliquid exigitur & datur pro licentia docendi, nempe pro Gradibus Licentiæ seu Licentiatibus, & Doctoratibus, per quos confertur licentia docendi, vel illi saltem ordinantur ad hanc; ergo nec illicitum est, saltem vi consuetudinis, quæ tamen c. 3. cit. reprobat, aliquid exigere & accipere pro licentia docendi. §. ad 1. N. Ma. Si tamen Prælatus Ecclesiasticus, cui ex officio incumbit Professuram seu licentiam docendi, beneficio Ecclesiastico annexam, conferret pro pecunia, utique committeret Simoniam, quia venderet actum jurisdictionis spiritualis, quam supponeret, & à qua proveniret licentiæ talis concessio. Ordinariè autem, cum Prælati Ecclesiastici non quæ tales conferant Professuras, ista collatio, utpote non actus jurisdictionis Ecclesiasticæ, non est quid spirituale, vel spirituali annexum; ideo pro hac concessione, aliquid temporale exigens ordinariè non committeret Simoniam. Ad 2. In ejusmodi promotionibus sportulæ à Professoribus non accipiuntur ut pretium & pro licentia docendi concessa, sed ut stipendium sustentationis, vel ut merces pro labore, quem subeunt in examinandis Candidatis, & assistentia in solennitate inaugurationis. Deinde cum per hujusmodi gradus non tantum conferatur licentia docendi, sed etiam honor, privilegia, & emolumenta temporalia, pro his etiam pecunia ut pretium licitè accipitur.

Dico 5. Nec illicitum, nec Simoniacum, est aliquid accipere vel exigere pro actu docendi, seu pro actuali traditione scientiarum. 2. etiam Theologiæ & Juris Canonici, si per hanc traditionem & explicationem solum intendatur instructio intellectus, vel mera informatio. 3. aut pro Consilio seu Responsio Medico, juridico, vel etiam Theologico. Simoniacum tamen est, si pro instructione, traditione scientiæ sacræ, responsio, in quantum hæc ordinantur ad cognitionem

tionem rerum spiritualium, DEIQUE amorem supernaturalem, rerum fluxarum contemptum, virtutis studium, animæ æternam salutem uti (apud Concionatores, Catechistas, & Confessarios fieri solet ordinariè, vel saltem fieri deberet) aliquid temporale ut pretium exigatur vel accipiat. 5. Item illicitum, imò injustum foret, si Professor quicumque, condignò stipendiò conductus ad gratis docendum, aliquid ultrà exigeret à Discipulis pro labore, quem impendit in iis docendis, nisi Lectiones, aut Repetitiones vel privatas vel publicas, quas vocamus Collegia, quæ pactò & stipendiò conventò non comprehenduntur, instituat. Rursus communis quoad omnia membra cum S. Thoma 2. 2. q. 100. a. 3. præcipuè ad 3. contra paucos, qui cum Sylv. & Palud. eos Simoniz arguunt, qui pro traditione Theologiæ vel Juris Canonici pretium accipiunt. Membrum 1. quod intelligendum est de scientiis naturalibus & politicis, claret per se. 2. probatur: quando per doctrinam & explicationem Theologiæ, etiam versantis circa DEUM ut Auctorem supernaturalium, & veritates Fidei, aut Juris Canonici, solum intenditur instructio intellectus discipulorum, ut isti præcisè cognoscant veritates, & ex iis cognitis discant deducere conclusiones Theologicas vel Canonicas, talis explicatio & doctrinæ traditio est actus merè naturalis, modo naturali positus, ad finem naturalem ordinatus, & ab hæretico etiam ponibilis, nec ex ullo capite supernaturalis: ergo nihil obest, quo minus pro labore & industria talem actum exercens, vel pro ipso actu, aliquid tanquam pretium exigere vel accipere possit; cum Simoniacum hoc pacto non sit, nec aliunde prohibitum. 3. si Consilium præcisè ordinetur ad illuminandum intellectum petentium, sicut traditio Theologiæ & Juris Canonici ad eundem informandum, disponendum, exercendum, suadet ex primùm allata ratione. 4. ex eo fit manifestum, quòd, si tales actus ordinentur ad unum ex dictis finibus, vel ad convertendos peccatores, reducendos hæreticos, conscientias à scrupulis liberandas, voluntatem ad DEI mandata observanda inclinandam &c. fiant supernaturales ratione finis, adeoque pro pretio non æstimabiles. Interim tamen etiam Concionatoribus, Catechistis, Confessariis, & Theologis, doctrinam suam ad hujusmodi finem ordinantibus, salarium & stipendium pro sustentatione licitum est accipere, non minùs ac Missam pro alio legentibus. 5. pugnaret cum Justitia, si fieret, adeoque illicitum foret, licet non Simoniacum.

12 Oppones 1. Scientia est donum DEI. arg. can. 65. §. si quis doctus. caus. 16. q. 1. Et Jus Civile dicit: est res sanctissima Civilis sapientia, quæ pretio non sit æstimanda. l. 1. §. 5. ff. de Extraord. cognit. ergo vendi non potest sine Simonia, præsertim quia dictum est à Christo, gratis accepistis, gratis date. c. 2. h. t. 2. Scien-

tia sunt aliquid spirituale: ergo citra Simoniam non vendibiles pro pretio. 3. Pro. 23. DEUS ait: noli vendere sapientiam, & doctrinam, & intelligentiam: ergo illicitum est pro tradita doctrina aliquid accipere. 4. Theologia est scientia sacra, & complectitur veritates supernaturales à DEO revelatas, etque in faciendis suis discursibus supponit; ergo pro tradenda Theologia aliquid accipere est recipere pro re sacra. 5. Qui docentur Theologiam, frequenter inde moventur ad DEI & rerum supernaturalium amorem &c. & quibus datur Consilium Theologicum, vel Responsum ex Jure Canonico, sepe illo utuntur, vel inde diriguntur ad conscientiam tranquillandam: ergo docere Theologiam, dare Consilia Theologica & Canonica, est actus supernaturalis ex fine, & ad 1. Etiam sanitas est donum DEI, item scientiæ ac artes naturales: adeoque non omnis scientia est donum DEI supernaturale, pro quo pretium nequeat accipi. Jur. Civile per illam phrasim tantum vult commendare scientiam Juris Civilis, ne vilipendatur: si verè habuisset pro sancta seu spirituali, errasset. Ille textus, gratis accepistis, gratis date, Matth. 10. habet rationem præcepti, ne detur spirituale vel spirituali annexum pro temporali: in aliis habet rationem consilii. Ad 2. dist. Anr. est aliquid spirituale, prout spirituale opponitur corporale, utpote aliquid sedem habens in mente & intellectu. C. Anr. prout opponitur temporali, seu est aliquid supernaturale, vel ad finem supernaturalem tendens. N. Anr. & Conf. Non omnis scientia etiam Theologica, ordinatur ad finem supernaturalem. Ad 3. Illum textum interpretatur S. Thomas & alii non de scientia labore humano acquisita, etiam Theologica, de qua nobis est sermo, sed de scientia à DEO infusa ad cognoscendas veritates Divinarum Scripturarum, & à S. Paulo vocatur Interpretatio sermonum, ac numeratur inter dona Spiritus S. Et hanc scientiam pro pretio communicare velle utique Simoniacum foret. Ad 4. N. Conf. quia docens Theologiam versatur quidem circa materiam sacram, & supponit veritates supernaturales, merè tamen naturaliter versatur circa istas, sicut patet in Hæreticis, formantibus etiam discursus ex præsuppositis veritatibus revelatis à DEO. Quis dicat, Musicum committere Simoniam, si decantet cantiones sacras, licet propterea pretium accipiat? Ita se habet Theologus versans circa materias sacras. Ad 5. Si inde moveantur ad amorem DEI, tranquillandam conscientiam &c. respectu docentis vel Consilium dantis, qui præcisè intendunt erudire intellectum alienum veritatis moralis cognitione, est prorsus per accidens; imò licet Auditor Theologiæ, vel petens Consilium Theologicum, id referat ad finem supernaturalem, hæc tamen ejus intentio non mutat naturam actus, quem ponit docens vel Consilium dans.

TITULUS